

Riktlinjer för skyltning inom Arjeplogs kommun

Syfte

- Riktlinjerna skall vara vägledande för kommunen när det gäller bedömning av bygglov, upplåtelse av mark och yttrande till polisen för nyttjande av offentlig plats.
- Riktlinjerna skall också vara vägledande för butiks-/fastighets- och skyltägare, skyltdesigners/tillverkare och beaktas med fördel redan i ett tidigt skede av byggprocessen.

Att tänka på vid skyltning

Syftet med skyltar är att ge upplysning om en verksamhet, affär eller liknande. Skylten skall vara synlig och lätt att uppfatta – samtidigt skall den inte vara dominerande utan smälta in i miljön som en självklar och naturlig del av denna.

Att hitta en balans mellan gaturum, byggnadens fasad och skyltens utformning är inte alltid den lättaste uppgiften.

En bra verksamhetsfasad skall både sälja och vara vacker.

En bra skyltlösning är viktig för både verksamheten, huset och omgivande miljö.

Överdriven skyltning ger lätt en upptrappning av skyltstorlekar, de enskilda verksamheterna försvinner i mängden och ett oroligt och skräpigt intryck förlorar i attraktivitet och status.

Generella riktlinjer

Väl utformade skyltar berikar miljön och hjälper oss att hitta.

- Fasadskylt skall:
 - vara måttfull i storlek och färg
 - ha fast sken om den skall vara belyst, belysningen får inte påverka närliggande bostadsfönster.
 - placeras i direkt anslutning till verksamheten som skylten avser och anpassas till byggnadens arkitektur
 - placeras så att den tillsammans med eventuellt ytterligare skyltar på samma fasad ger en god balans för hela fasaden och där skylten upplevs som en del av fasaden
 - inte placeras på tak eller ovan takfoten
 - placeras i direkt anslutning till entrén, gärna ovanför dörren eller ovanför ett skyltfönster.
- Låds skyltar bör undvikas, särskilt i centrum.
- Byggs skyltar bör placeras inom byggområdet.
- ”Trottoarpratare” eller liknande anordningar måste placeras intill fastigheten och får inte sticka ut mer än 60 cm, och tillåts bara i måttlig omfattning. (då möbleringszon finns skall denna användas). De får bara vara uppställda dagtid och ska plockas in när affären eller restaurangen stänger. Felaktigt placerade orsakar de problem för synskadade och andra funktionshindrade.
- Fristående skyltar bör medges endast i direkt anslutning till verksamheten om lämplig plats på fasad inte finns.
- Vägvisnings- och hänvisningsskyltar tillåts endast i form av vägmärkesskyltning enligt Vägverkets handbok om vägvisning eller som gemensamma infarts- och orienteringsskyltar för industri- och handelsområden.
- Stor restriktivitet gäller för affischpelare och stortavlor/ affischtavlor.
- Banderoller och vepor tillåts endast en begränsad tid eftersom dessa skyltar till sin art är just tillfälliga.
- Vid nybyggnad skall skyltplaceringar inarbetas i fasaderna. Det är lämpligt att redan från början ange VAR skyltar skall få placeras.

3 Olika typer av skyltar

Friliggande bokstäver

Kommunens riktlinjer förespråkar framförallt skyltar med friliggande bokstäver, eftersom de inte förvanskar byggnadens och omgivningens karaktär. De ger ett lätt och elegant intryck eftersom de visar fasaden bakom. Bokstäverna kan också vara målade direkt på fasad eller bestå av neonrör.

Uthängande skyltar

Dessa skyltar syns mycket väl och kan med enkla medel ges en tilltalande utformning. Skyltarna ska sitta i rätt vinkel mot fasaden och vara dubbelsidiga.

Viktigt att tänka på är minsta mått mellan gång/cykelbana och underkant av skylten (min 2,3/2,5 m).

Naturlig placering för denna typ är ovan entréer och vid fasadhörn. En mörk bakgrund ger ofta ett väl anpassat intryck

Evenemangsskyltning, flaggor och banderoller

Skytalar av denna art tillåts endast vid tillfälliga arrangemang. Bygglov ges endast med lov för tillfällig åtgärd avseende en begränsad tid eftersom dessa skyltar till sin art är just tillfälliga.

Skytningen bör dock utformas med viss kvalitet för att inte förfula stadsbilden.

4 Planskyltar, skyltlådor

Dessa typer av skyltar bör undvikas eftersom de oftast förvanskar byggnadens arkitektur. Typen av skylt tillhör enklare byggnader, t.ex. industrimiljöer. Skyltlådor kan vara svårlästa med en genomlyst bakgrund i ljus färg, en mörkare bakgrund rekommenderas.

Väl anpassade planskyltar i färg och layout

Symbolskyltar”

Välkända symboler kräver ingen aktiv läsning och fungerar självständigt utan text.

5 Samordnade skyltar

Samordnade skyltar förekommer där flera lokaler/butiker ryms i en byggnad. En tidig dialog mellan fastighetsägaren, affärsinnehavare och kommun underlättar att olika intressen förenas.

För skyltning längs väg 95 rekommenderas samordnad skyltning på de befintliga skyltpelarna.

Reklamskyltar med tillfälliga budskap

Bygglov krävs och skyltarna bör - i de fall bygglov kan medges - koncentreras till ett begränsat område på fasaden.

Fristående skyltar (stolpskyltar)

Bör medges endast i direkt anslutning till verksamheten om lämplig plats på fasad inte finns. All hänvisning till annan plats/väghänvisning skall samordnas mellan intressenterna för att undvika utspridd skyltning i samhället. (se nedan)
Stor restriktivitet gäller för affischpelare och stortavlor/ affischtavlor.

Hänvisningsskyltar

Kommersiella hänvisningsskyltar i en tät bebyggelse kan lätt skapa ett förvirrat och kaotiskt intryck istället för att ge orientering.

Vägvisnings- och hänvisningsskyltar tillåts endast i form av vägs skyltning enligt Vägverkets handbok om vägvisning eller som gemensamma infarts- och orienteringsskyltar för industri- och handelsområden.
Vägverket tar emot ansökningar om vägvisning på det statliga vägnätet.

6 Byggskyltar

Byggskyltar kan tillåtas under byggtiden, en skylt av normal storlek ingår enligt praxis i bygglovet om den placeras inom byggområdet. Skyltar utöver detta och om skylt kan påverka trafiksäkerheten erfordrar bygglov.

Belysning

Belysning kan ordnas som bakifrån belysta bokstäver eller att skylten får en diskret placerad belysning.

”Trottoarpratare”

Skyltar på mark, s.k. ”trottoarpratare” eller liknande anordningar får inte hindra framkomligheten och utgöra annan fara för synskadade och rörelsehindrade. De kan förekomma i måttlig skala (ex 0,5 x1 m) och antal utan att ockupera trottoar eller cykelbana. Kräver ej bygglov men polistillstånd krävs på offentlig plats.

För att inte vara ett hinder **måste** skylten stå intill fastigheten och den får inte sticka ut mer än 60 cm Då möbleringszon finns, skall denna användas. **Skylten får endast stå ute dagtid.**

Skyltfönster

Skyltning inomhus är inte bygglovspliktigt.

Viktigt att tänka på är att man inte täcker för stor del av glasytan. En rekommendation är 15-20 % av fönsterarean.

7 Vilka tillstånd erfordras?

Skyltning

Bygglov: Inom områden med detaljplan krävs bygglov för uppsättning eller väsentlig ändring av skylt eller ljusanordning enligt Plan- och bygglagen (PBL 8 kap 3§).

Utanför detaljplan erfordras inget bygglov, däremot tillstånd vanligtvis enligt väglagen.

Polistillstånd: Förutom bygglov krävs Polisens tillstånd för skyltar som placeras på offentlig plats. Polisen ska inhämta kommunens yttrande innan tillstånd ges. Om kommunen avstyrker ansökan får tillstånd inte meddelas. (Ordningslagen 3 kap.)

Länsstyrelsens tillstånd: Utanför område med detaljplan och inom ett avstånd av 50 meter från vägområde för allmän väg krävs länsstyrelsens tillstånd för uppsättning skyltar och liknande anordningar (46§ Väglagen)

Vägverkets tillstånd: Inom vägområde och utanför område med detaljplan(43§ Väglagen)

Markägare eller fastighetsägarens tillstånd: Avtal/överenskommelse med markägaren om nyttjande av marken eller byggnadsägarens tillstånd erfordras.

Affischering

Bygglov: Affischtavlor, banderoller, vepor m.m. likställs med skyltar. Se ovan. Affischer på affischtavlor el. liknade kräver inte bygglov.

Polistillstånd: Affischer, annonser och liknande anslag får inte utan polisens tillstånd sättas upp på väggar, staket eller liknande som vetter mot offentlig plats. (lokal ordningsföreskrift 10§)

Tillstånd behövs dock inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller liknande som är avsedda för detta ändamål. Inte heller krävs tillstånd för näringsidkare att annonsera om sådant som rör sin verksamhet på byggnaden där verksamheten bedrivs.

Vägmärken

Hänvisningsskyltar, som sorterar under begreppet "vägmärken", och som sätts upp av väghållaren faller utanför denna skrift.

Vem är ansvarig för skyltningen ?

Fastighetsägaren är alltid ansvarig för vad som händer på fastigheten. Även om någon annan sätter upp skylten.

8 Hur går jag tillväga?

Bygglov

Bygglov söks hos Miljö-, bygg- och räddningsnämnden som prövar anpassningen i stadsbilden och den estetiska utformningen. Ärendet remitteras till tekniska kontoret, som prövar lämpligheten utifrån i princip samma kriterier som för markupplåtelse nedan. Följande handlingar behövs för prövningen:

- ⌚ Ifylld och undertecknad ansökningsblankett
- ⌚ Skalenlig ritning som visar dels skyltens placering (situationsplan)
- ⌚ Beskrivning av dels dess utformning vad avser typ av skylt, material, färger, storlek samt eventuell skyltbelysning. Utformningen kan också presenteras som ett fotomontage.

Polistillstånd/markupplåtelse

Skyltar och skyltanordningar är tillståndspliktiga enligt ordningslagen när de står på offentlig plats.

Enligt den lokala ordningsstadgan krävs tillstånd även för skyltar på och ovan fastighet och byggnaden är dessa riktade mot offentlig plats.

Markupplåtelsen söks hos polismyndigheten som remitterar ärendet till kommunen. Där prövas lämpligheten och bedöms villkoren vad avser skötseln av den offentliga platsen, markanvändning, stadsbild, miljö och trafik. Kommunens medgivande är en förutsättning för tillstånd.

Polismyndigheten behöver följande handlingar i *ett exemplar* för prövning av markupplåtelse:

- ⌚ Ifylld och undertecknad ansökningsblankett med uppgift om både ansvarig anordnare (fysisk person) och sökande (juridisk eller fysisk person), syftet med skylten eller anordningen, vilken verksamhet den gör reklam för eller lämnar information om, samt tiden för vilken markupplåtelsen önskas gälla.
- ⌚ Skalenlig ritning som visar dels skyltens placering (situationsplan)
- ⌚ Beskrivning av dels dess utformning vad avser typ av skylt, material, färger, storlek samt eventuell skyltbelysning. Utformningen kan också presenteras som ett fotomontage.